

A BÁNYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
 12 K. || Félévire
 Negyedévre . . . 3 K.
 HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

6 K.

Felolós szerkesztő:
 Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, IV., (Belváros) Molnár-u. 33. II. em.
 TELEFON 108-00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A Máv. szene.

Levél a szerkesztőhöz.

Mindenki, ki a hazai szénbányászat érdekeit szívén viseli, elismeréssel fog adózni „A Bányá” múlt számában a Máv. szénszükséglete tárgyában megjelent ép oly igazságos, mint tárgyilagos cikkért. A cikk teljesen kimeríti a kérdést. Nincs semmi hozzátenni való. Ha mégis e soroknak helyet kérek, teszem a nagy közérdek szempontjára, hogy bizonyos visszasságokra rámutassak.

A magyar királyi államvasutak teljes esztendőre látják el magukat szénnel. Már pusztán a hirtelen nagy felfordulás mindenütt, hol szén termelnek vagy eladatik; nemcsak itthon, hanem külföldön is. Megmozdult Anglia, meg a porosz szénmezők, Ausztria és minden hazai bányavállalat és szénkereskedő. Csak két szerencsés helyen nem volt gond a Máv. kiírása. Az állami szénbányák az első, mert már eleve nem kérik ki azt a mennyiséget, amennyit az állami bányák e három év alatt szállítani képesek. Helyes és igazán kíváncsiak vagyunk az árakra. Nem volt gond a szállítás a Salgótarjáni kőszénbányának sem, mert e vállalattal, — az állam tulajdonát képezett petrozsényi kőszénbányáknak a bérletből való korábbi visszabocsátása oly szerződéssel történt, amely hogy bizonyos számú évekig meghatározott nagymennyiségű szén szállítását biztosítja a Salgótarjáni számára. Ellenben létkérdés ez a szénszállítás a többi magyar bányavállalatnak.

A kiírás megtörtént és a kitűzött pályázati határidőben a következő magyarországi vállalatok alábbi árakon jelentkeztek:

Köpec 10.000 waggon 9 K. Cibai bánya 8 K. Kácsi 12 K. Karáncs 9.60 K. Vulkán 13.80 K pormentes szén 10.20 K, apró szén, 12.— K, akna szén. Farkasvölgy 13.80 K pormentes szén. Lupény 13.80 K pormentes szén, 10.20 K apró szén. Farkasmező 10.20 K. Kazán 6.20 K. Handlova 10.80 K akna szén. Eger-313-től 7.80 K. Derzsida (Liptóbánya) 6.85 K. Tatabánya (380—400 ezer waggon) 10.40 K akna szén,

ebből 40 ezer waggon. Hira'd (90 ezer waggon) 7.— K. Sajószentpéter 50 ezer) 6.— K. Kazincz (12 ezer) 6.— K. Disznóshorvát (50 ezer) 6.50 K.

A hitelbank utján: Lupény 19.— K akna szén, 10.— K, 11.— K, 12.80 K, 14.50 K rostált szén, 12.20 K apró szén.

Jelentkeztek azonban és pedig tekintélyes számban külföldiek — mint ezt már említettük. Bővebben szándékosan nem foglalkozunk velük, mert mi elvárjuk a Máv. és kereskedelmi ministériumtól, hogy a hazai bányaipart fogja támogatni, amint ez kötelessége. Reméljük, hogy tisztában vannak a kereskedelemügyi miniszteriumban, hogy a nagy áldozatokkal megteremtett és fentartott magyar bányászatnak foglalkoztatásáról gondoskodni kell. Azzal a nagy közgazdasági igazsággal, hogy minden ország fűtsön lehetőleg saját szénével. Ezt a lehetőséget pedig nem a kényelem szempontja dönti el, sem pedig esetről-esetre nyilvánuló kedvezés, hanem egy általánossá tett és minden vonalon szigorúan keresztülvitt elv. Elvé kell tenni ezt különösen az államvasutaknál. És ha már még egyelőre nem szoríthatók ki az északnyugati határszélről a sziléziai szenek, mert „ott” még nem pótolhatók és olcsóbbak, de az u. n. Freiland-Kohle-nak már nincs mit keresnie beljebb az országban. Mi hisszük, hogy ugy a Máv. igazgatóságában is ezek a nézetek az uralkodók és ha 3 hó múlva helyezték is kilátásba a döntést, remélhető, hogy ez a döntés ez irányban már meg is történt. És hinni merjük azt is, hogy az egyes vasuti üzletvezetőségek jól felfogott érdekében — szigorúan a közérdekre való figyelemmel fog történni ez a döntés. Hogy a helyi termelés egyik irányadó szempont lesz ezentúl, ha egyébként a szén minősége megfelelőnek találtatott. Mert egy kissé furcsa az, mikor az ország egyik sarkából visszük a szenet a másikba, holott ott helyben van egy jó közepes, sőt igen jó minőségű barnaszén produkáló bánya. Hisz ez is egyik oka a kétségbeesítő s agyontakargatott waggonhiányoknak. Üresen futkároznak

le a kocsik szénért, ott vesztegelnek napokig-hetekig 1-1 bányánál, ahelyett, hogy fővonalmenti jó barnaszénbányánál biztosítatnék egy-egy quantum. De biztosítatnék jó előre és évekre és a Máv. érdekében, hogy a szállítóképesség is éppen ez által biztosítva legyen. Innen van aztán, hogy sokszor a legnagyobb bányák se kapnak waggont, mert egyiknél-másiknál ott kergetődzik egész kocsipark félteljesítménnyel. Régesrég halljuk ugyanis a panaszt egyes bányák részéről, hogy versenytárgyaláskor nem kell a szénük soha, vagy majdnem sohasé — összeköttetések híján. Ellenben agyonmagasztalják szénüket, mikor hirtelen megszorul a Máv. (mert ez is megesik). Használható a szénük (hiszen használják), meg is felel, jó is, de a versenytárgyaláskor, még ha legkedvezőbb is az ajánlat, még az óriási beszerzéshez képest kisebb mennyiségre se boldogulnak. Ezért is alakult ki sokakban a kétségkívül téves és bizonyára csak elkeseredésből fakadó nézet, hogy a Máv. szénre vonatkozó versenytárgyalásai jó előre eldöntvék.

Mi nem akarjuk e nézetet meggyökeresedni engedni és felhívjuk az elmondott közérdekű dolgokra az illetékes tényezők figyelmét.

A Dräger-féle életmentő készülék.

Az életmentés nagy kérdése igazán életkérdése a bányászatnak. És minél jobban áthatvák a nagy bányavállalatok az életmentés nagy kérdésének főfontosságától, annál fokozottabb figyelemmel kell kísélni mindent, amit az emberi tudomány és leleményesség e téren nyújt. Ez okból érdemelnek különös figyelmet a Dräger-féle mentő-készülékek.

Hogy mily eredményeket lehet elérni ily készülékekkel, mutatja a következő eset:

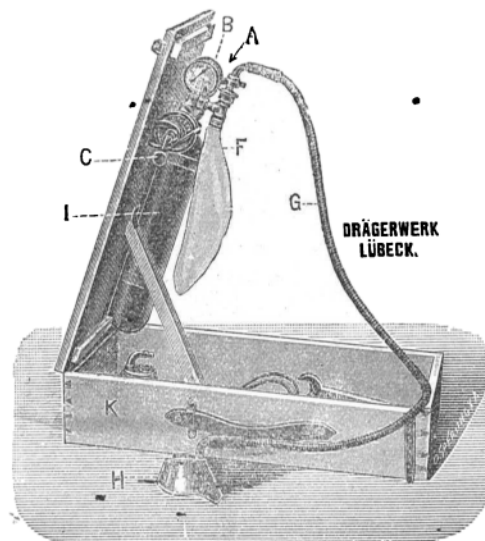
A dán ujságok feltűnést keltő híreket adtak arról, hogy a Dräger-féle „Pulmotor“ mentőkészülékkel mily csodás életmentés történt Kopenhágában. A „Politiken“ című ujság írja:

„Reggel volt, amidőn egy őr észsevette, hogy a csatorna fenekén egy látszólag holt gyermek fekszik. Az odaözönlött emberek segítségével az őr partra hozta a vízbefultat. Bár minden jel arra mutatott, hogy a gyermek meghalt, mégis hívták a mentőket és a tűzoltókat. Falck asszisztens azonnal kezelni kezdte a gyermeket a „Pulmotor“ mentőkészülékkel és ime: 4—5 perc múlva a gyermek életjeleket kezdett adni, majd teljesen magához tért. Ekkor kórházba szállították, honnan még az este elbocsátották.“

Ezen életmentés annál érdekesebb, mert a jelen esetben egy vízbefultról van szó. Ha a „Pulmotor“ már ily esetekben is ily fontos szolgáltatásokat teljesít, mily fontos tehát gáz- vagy

füstmérgezések esetén, miután az oxigén ezen esetekben játsza fontos szerepét. Az oxigénnel működő mentőkészülékek az idők folyamán rendkívüli tökélyre tettek szert.

Már a Dräger-féle szekrény igen nagy haladás volt az életmentés terén. Ezen Dräger-féle szekrény tartalma egy elzárható oxigénhenger, egy „Finimeter—“, egy „Automat“ készülék, egy takarékszacsó, egy légzőálarc és ezen álarcot a többi készülékkel egybekötő fémcső. Mindez egy könnyen hordozható szekrényben van elhelyezve és a szekrényfedél bellapjára ugyodaerősítve, hogy a szekrény kinyitása által az egész készülék kezelésre készen áll. A henger 180 liter oxigént tartalmaz és a „Finimeter“ min-

dig mutatja, hogy mennyi van még a hengerben. Számítva percenkéntre 3 litert, a készülék egy és ugyanazon hengerrel 60 percig működhet. Az oxigén levegővel vegyítve lesz belélegezve és e célból a légzőálarcon egy kis nyílás van, ahol a levegő beömlik. Miután a normális tüdő 8—11 liter levegőt igényel, az álarc nyílása akkora, hogy percenként 5—8 liter levegő vegyülhessen a 3 liter oxigénhez.

A takarékkészülék-zacsó a következő rendeltetéssel bír: Miután az oxigén a hengerből folyton ömlik, az ember légzése pedig be- és kilégzésből áll, a kilégzéskor az ömlés haszon nélkül elveszne. A zacsó ezt megakadályozza. Benne összegyűl a kilégzéskor kiömlő oxigén és a belégzéskor rendeltetésszerűleg felhasználatik. Egy könnyű szelentyű megakadályozza a kilégzett oxigénnek a zacsóba való behatolását.

A Dräger-féle „Pulmotor“ is a gáz vagy füst általi mérgezés mentésére szolgál. Míg azonban az oxigénszekrény általában csak ott van helyén, ha a szerencsétlenül járt még lélegzik, a „Pulmotor“ a mesterséges lélegzés előidézésére szolgál. Mindazonáltal a „Pulmotor“ is fel van szerelve egy oxigénbelégző készülékkel, úgy, hogy képes a szekrény működését is teljesíteni.

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden célra megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

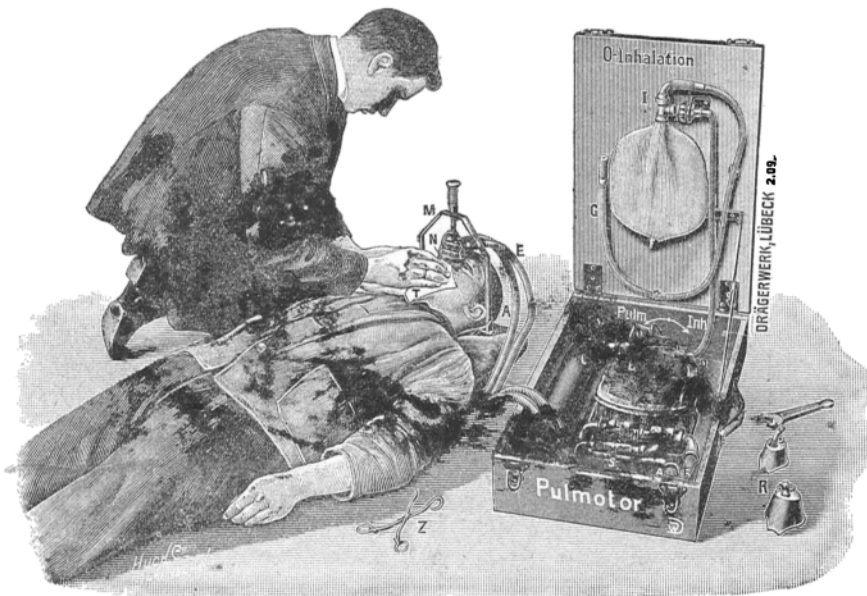
ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

A készülék nyomó- és szívóforrása egy kom-
pakt oxigén által üzembentartott fujtató, amely
magába szívja és azután a tüdőbe hajtja
az oxigénnel telített friss levegőt és azután
szívással a tüdőt ismét kiüríti. Így támad a be-
lélegzés.

A „Pulmotor“ főelőnye abban áll, hogy
automatice működik és hogy ez az önmükö-
dés teljesen a szerencsétlenül járt tüdőjéhez al-
kalmazkodik. Mig tudniillik régebbi készülékeknél
a segítő keze szabályozza a légzést, a „Pulmotor“
maga szabályozza. Mihelyt a tüdő teli, a „Pul-
motor“ önműködőleg szivásra kapcsolja magát
és ha a tüdő kiürült, önműködőleg nyom. Ennek
rendkívüli haladásnak az előnyeit nem kell

Ha felfujtuk, úgy benne ugyanazon nyomás van,
mint a tüdőben. Mihelyt megtelt a tüdő, erősödik
benné a nyomás, felfuvódik és ez előidézi az át-
kapcsolódást szivásra. Ha viszont a szivás kiüri-
tette a tüdőt, akkor a fujtató összehúzódik és
ezáltal előidéztetik az átkapcsolódás a nyomásra.

Álarcul vagy orrálarc, vagy pedig száját és
orrot fedő álarc szolgál. Első esetben a nyelv
kihuzása és leszorítására csakis egy törülköző
szolgál, természetesen úgy, hogy a száj légmen-
tesen elzárva marad. Egy sajátos szerkezetű
szorító rászorítja az álarcot az arcra. A száját és
orrot fedő álarcra egy gummizacska van erősítve,
amelynek segítségével a zacskó belsejében levő
nyelvfogó kívülről kezelhető. Ennél az álarcnál

előny magyarázni. Ha a segítő keze szabályozza
a légzés ritmusát, ez esetben a tüdő térfogatához
nem ritmus nem érhető el, mert a tüdő térfoga-
tát a segítő nem ismeri. Másképen van ez a
„Pulmotor“ esetében. Miután a tüdő saját nagy-
ságához képest maga szabályozza légzési ritmu-
sát ki van zárva az, hogy a tüdő több vagy ke-
vesebb nyomás által sérülést szenvedjen. Az ön-
működőnek még azon nagy előnye is van, hogy
a segítő keze szabad marad. Ez annál fontosabb,
mert hiszen a segítő a kezét arra kell, hogy hasz-
nája, hogy a szerencsétlenül járt nyelvével kihuzza
a tartsa, mert különben ez szelentyű módjára
a légső nyílására tapad, a levegő utját elzárja
és a légzést ekképen akadályozza. Az automati-
kus átkapcsolást egy kis harmonikafujtató esz-
közeli, amely összeköttetésben van a légsővekkel.

nincs álarcszorító. hanem az álarc kézzel lesz az
arcra szorítva.

A mentőkészülékkel, mint már említettük,
kombinálva van egy közönséges oxigéninhaláló
készülék. Az emeltyű egyszerű áttevésével vagy
az egyik, vagy a másik készülék működik. Ennél-
fogva a „Pulmotor“ ott is használható, ahol
még megvan a természetes lélegzés és csak oxigén-
t kell bevezetni. Egyáltalában, mihelyt a mes-
terséges légzés előidézte a kellő erőteljes ter-
mészetes légzést, mindjárt át kell térni az oxigén-
nyújtásra, hogy ezáltal a mentés teljes legyen.

Ezen életmentő készülék, ha az oxigén-
henger telt, 40 percig szakadatlanul működik.
Számptalan eset igazolja ezen készüléknek teljes
megbízhatóságát.

SZIVATTYUKAT és MÉRLEGEKET

GARVENSWERKE

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

B. 96 443/46.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

gyárt mint különleges-
séget és legnagyobb rak-
tárt tart épület- és dia-
phragma - szivattyukban

A Steg és a „Danube“.

Hogy kicsoda a „Steg“, arról talán fölösleges is szót vesztegetni. Elég Resicának, Aninának a nevét kimondani és tisztában van mindenki azzal, hogy az ország legnagyobb iparvállalatáról van szó. Ellenben mi az a „Danube“? Olvasóink emlékezhetnek arra, hogy londoni tudósítónk személyes utánjárása alapján írtunk e vállalatról, megállapítván róla, hogy absolute alaptőke híján van, hogy a bremeni Norddeutscher Lloyd levitézlett igazgatójának a kieszelése az egész. Előbb szeszgyári ügyekbe akart beleharapni, minekutána hajózási ügyekben megégette az ujját, végre ott kíván boldogulni, ahol annyi „Krausz“ égette már el a szárnyát, a bányászat terén. Ez az a hálás tér, ahol a betyárkodásnak legtágabb tere van, ahol leghiszékenyebbek az emberek és ahol a nem létező milliókkal szédítő alapítások „sikerülnek.“ Ilyen a gyönyörű „The Danube Mining Co. Ltd“, ez a levegőre alapított bányavállalat, melynek milliói a holdban vannak.

És ez a magát „dunai“ bányavállalatnak nevező álvállalat emlegettetni együtt nevét az évtizedes multu, kiterjedt bányászatot és kohászatot művelő Steg-gel. Ugy akarja magát jó hirbe hozni, mint az egyszeri cocotte, aki királyi hercegekkel emlegettette magát, hogy kelendővé, tetszetőssé tegye magát. Jó társaságban akar mozogni a Danube és ezért óh csudácsudája! a Steggel — concurrál. Igenis concurrál. Egyelőre ugyan nem a vastermelésben, még kevésbé a singyártás terén. Hanem egyszerűen bányákat akar megszerezni, még pediglen Szerbiában, mert hiszen csak világos, hogy Szerbia is az ő rayonjába esik, lévén ez is dunai állam. A szerb állam tulajdonát képező vasérc-területekre aspirál ugyanis, amely bányák a Dana-mellett fekvő Klodovától Timokig húzódnak el.

Ezeknek a bányatelkeknek a bérletére a szerb kormány mult évi szeptember 1-ejére nyilvános árlejtést hirdetett. A szerb kormány azt kívánta, hogy a bérlő évenként legalább 40.000 dinárt fektessen be és a talált ércekből 3%-ot adjon a kincstárnak. A bérletre két szerb vállalkozón kívül a Steg is pályázott, meg a Danube Co. A Steg részéről Petrovits András főfelügyelő, hazánkban a legképzettebb bányász-geológusok egyike, tette vizsgálat tárgyává a bányákat és az ő szakvéleménye alapján a talált ércek 4%-át ajánlották fel a szerb államkincstárnak és mint minimumot, 15 ezer dinárt. Ezenfelül 45 ezer dinár évi befektetést is vállalt volna.

Az ajánlat oly couláns volt, hogy nem lehetett kétség elfogadása iránt, hiszen a pályázati feltételeket önként tullicitálta. Ámde a Danube vezetősége még hajós korából megtanulta, hogy botrány-keltéssel sok minden veszett fejsze nyele megkerülhet. A szerb lapok egyszerre riadót fújtak a „magyar“ vállalat ellen, hogy ez csak meddő hegyzárlatot akar csinálni és ez megér neki évi 45 ezer dinárt. Az a főcélja, hogy a szerb

bányákból vasérc ne kerüljön a világpiacra, vagy ha napvilágra kerül, akkor a resicai és aninai vasművek részére biztosítsák.

A szerb kormány ezen támadások folytán október 18-ára újabb árlejtést irt ki s az árlejtési feltételekbe új pontot iktatott be, hogy t. a szóban levő bányák bérlője a vasércet szerb földön tartozik kohósítani és evégből Szerbiában kohót köteles létesíteni.

Az árlejtésen az osztrák-magyar államvasutttársaság magyar bányái és a Danube Mining Company tettek ajánlatot. A magyar vállalat kijelentette, hogy nem kötelezheti magát arra, hogy Szerbiában kohót rendezzen be, mert Szerbia vasfogyasztása nem elég nagy arra, hogy egy ilyen kohó kifizetné magát, a szerb nyers- és rudvas kivitelére meg éppenséggel kedvezőtlenek a konjunkturák.

A Danube Mining Company persze ezzel szemben mindenre vállalkozott. Ez nem kerül egyébbe, mint egy kis merészségbe, ez pedig van ott bőven, ahol egyéb sincs. De hogy a Danube csak azért akar szerezni bányatelket, hogy tovább „gsefteljen“ vele, az kétségtelen.

✂ HAZAI HIREK. ✂

Előléptetett bányafőmérnök. Az Esztergom-szászvári bánya részvény-társulat igazgatósága a szászvári bányamű vezetőjével, Grósz Ábrissal egy időben a nagymányoki bánya vezetőjét, Szinger Bálint bányafőmérnököt is kinevezte bányafőfelügyelővé, honorálni akarván ezzel Szingernek a nagymányoki bányamű vezetésénél szerzett érdemeit. Szinger Bálint főfelügyelő a társulat legképzettebb mérnökeinek egyike, akinek vezetése és felügyelete alatt épült a szászvármázai vasutállomással szemben 400.000 korona költséggel készített elektromos központ és gőzturbina. Ez látja el úgy a nagymányoki, mint a szászvári bányát energiával. Szinger Bálint hivatalos működésén kívül jó muzikus és Bonyhád társadalmának szereplő alakja.

Kitüntetés. Magyar pénzügyminiszterem előterjesztésére Nesnera Jenő bányafőmérnöknek a bányatanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományoztam. Kelt Bécsben 1911. évi január hó 9-én. Ferenc József s. k. Lukács s. k.

Előléptetés. A Magy. kir. pénzügyminiszter Dr. Malmosi Mihály bányaesküdtet a bpesti bányákapitányságnál, jelen állomáshelyén való meghagyás mellett, IX. fizetési osztályába bányabiztossá kinevezte.

A Dunántuli Bányavállalatok új igazgatósági tagja. A Dunántuli Bányavállalatok r.-t. üzleti helyiségeit Dorottya-u. 1. sz. alá helyezte át. Az igazgatóságba újonnan Polnay Pál lépett be.

Stiglitz bácsi — 80 éves. A tatabányai mérnöki kar meleg ünneplésben részesítette közszeretettnek örvendő nesztorát Stiglitz Ferenc mérnököt, akit mindenki, kicsiny és nagy, bányagazgató és takarítófiu csak Stiglitz bácsinak

TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTAR:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

vezet. Az öreg ur tiszteletére vasárnap, január 22-én, délelőtt az igazgatósági épületben összegyűlt mérnöki és hivatalnoki kar nevében Jex Simon bányai igazgató lendületes szavakkal ünnepelte a 80 éves, fiatalokkal versenyző kolléga érdemeit. Stiglitz bácsi meghatva köszönte meg az őt ért kitüntetést és kifejezésre juttatta azon kívánságát, hogy szeretett munkatársai, kollégái egy oly szeretetben érhessek el azt a magas kort, mely az ő ünnepelésére okot adott. De nem feledkezett meg Stiglitz bácsiról, a tatabányai templomatyáról az egyházkerület feje, gróf Széchenyi győri püspök sem, aki főpásztori áldását küldte az ünnepeltnek. Stiglitz bácsi, ki 1831-ben született, fiatal éveit a pápai gárdában szolgált és ott kapitányi rangig vitte, onnan kilépve bejárta egész Európát s 70 éves korában az alig megszületett Tatabányára került. Itt alapított magának új hivatást s ezt oly szorgalommal, kötelességtudással és ügyszeretettel folytatta és folytatja, hogy munkálkodása a fiatalabbaknak is példaképpül szolgálhat. Ezt a rendkívüli munkálkodást megbecsülve, akarták tatabányai kollégái az ünnepeltetéssel kifejezésre juttatni. Ki ilyen et élt és 80 éves korban oly erőben, munkakérdésben és aranyos kedélyben van, azt élete során csak a jó szerencse vezérelhette. Mi az egész bányász-társadalom nevében kívánjuk Stiglitz bácsinak, hogy adjon az Isten neki még sokáig jó szerencsét!

Kaszinói közgyűlés. A Salgótarjáni Acélgári Tiszti Kaszinó 1911. január hó 29-én vasárnap délután fél 4 órakor, az egylet helyiségében évi rendes közgyűlést tart. A közgyűlést hangverseny, vacsora és tánc követi.

A Rimamurányi tőkeemelése. Emlékezzetek még az nagy felháborodás, amit még nem is oly rég a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság igazgatósága által tervezett tőkeemelés előidézett. A felháborodás oly nagy volt, hogy a tőkeemelés elmaradt. Ma ismét előtérbe lépett a tőkeemelés és mindenki helyesli. Miért? Mert a multkor tervezett tőkeemelés egy kissé furcsán festett pénzügyi művelet akart lenni, melytől a mostani hasznos befektetések céljából féltünk. A f. hó 21-én tartott igazgatósági ülésen a vezérigazgatóság egy alapos tanulmányok eredményeképpen kidolgozott beruházási programot terjesztett elő, mely beható tárgyalás alá került. A javaslatok az ózdi üzemek további kapacitásán alapulnak, melynek keresztülvittele egy új nagyolvasztó építése és új hengergyárak létesítése van tervbe véve. Ezenkívül a salgótarjáni és likéri telepek modernizálása és megújítása tervezetik; szintugy különböző tőkeemelések vannak kilátásba véve a Hernádvölgyi Magyar Vasár Részvénytársaság és az Unió es. st. szabadalmazott vas- és bádoggár társaság üzemeinél. A vezérigazgatóság összes előterjesztéseire már a szűkebb bizottság tárgyalásai alá voltak vetve, egyhangulag elfogadják. A pénzsükséglet fedezése céljából elhatározott a folyó évi február 7-ére egybehívandó rendkívüli közgyűlés elé azon javaslatot terjesztetni, hogy a részvénytőke 40.000 darab 20 korona névértékű részvény kibocsátása által 4 millió 400 ezer 400.000 koronára emeltessek a jelen 40.000 darabból 25.600 darab részvény,

melyek a társulat jövedelmeiben ez év július 1-étől kezdve részesednek, az eddigi részvényeseknek darabonként 600 korona áron oly módon ajánltassék fel, hogy minden 25 darab régi részvényre 4 új részvény esik, melyekre az elővételi jog gyakorlása alkalmával darabonként 300 korona készpénzben és a további 300 korona ez év július 1-én lesz befizetendő. Az első összeg után, melyet a részvényesek elővételi joguk gyakorlásánál részvényenként lefizetni tartoznak, évi 5% kamat fog a befizetés napjától kezdve ez év július 1-éig megtérítetni.

A Salgótarjáni. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat, az ország ezen legrégebb és leghatalmasabb szénbányavállalata, immár megállapította az elmúlt 1910. évi mérlegét. A társaság igazgatósága e hó 25-én tartott ülésében vizsgálta és állapította meg az 1910-iki zárszámadásokat. Az igazgatóság a folyó év február hó 20-ára egybehívandó közgyűlésnek azt fogja indítványozni, hogy az ezen társulatnál szokásos bőséges leírások után fenmaradó tiszta nyereségből részvényenként 32 koronát juttasson oszta-
lékul a részvényeseknek.

Kisvasuti r.-t. Kevés iparágra van oly igazi szükséglet hazánkban, mint kisvasutakra szállítóképes cégre. Három négy cég uralja a magyar piacot e téren, bár kétségtelen, hogy e részben az átalakulást befolyásolja károsan a fogyasztókra nézve, másrészt evidens, hogy szükségletünk kisvasutak tekintetében tekintélyes. Ezért fogadjuk megelégedéssel a hírt, hogy egy vállalat alakult, melyet kereskedelméről közismert férfi, Török Emil vett kezébe, aki előzőleg a Phoebus villamosági igazgatója volt. Igazgatótársa dr. Fábry Sándor lesz a kisvasuti forgalmi r.-ban. Hogy mily anyagi készséggel alakul e vállalat, talán elég csak annyit felemlitenünk, hogy a 350 ezer koronára szándékolt alaptőke már is tényleg befizetődött és már most működésük kezdetén 2 millióra emelték föl.

Az új hadihajók és a magyar bányászok. Ha az ember ezt az ugyancsak sokat mondó címet olvassa, hát azt hiszi, hogy a jó Isten tudja, mily nagy gazdasági dolgot jelentenek az új hadihajók a magyar bányászat terén, de ha azután elolvassa az ezen hangzatos cím alatt megjelent vagy jobban mondva „közvetett“ hírt, hát nem tudja, hogy nevensen-e vagy boszankodjék. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület legutóbbi igazgatótanácsi ülésén történt. Felolvasásra kerül a hadügyminiszter átirata a legközelebb építendő hadihajók vasszükséglete tárgyában. Mindenesetre igen fontos kérdés. Hogy mit határoztak, mit tettek ez ügyben, az nem került nyilvánosságra, ámde annál jobban nyilvánosságra került a következő nagy fontosságú esemény:

A miniszteri átirat kapcsán „X“ úr felemlítette, hogy a Neue Freie Presse-ben Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternek az országgyűlésen tett ama nyilatkozatára, hogy a hadihajóépítkezésekből Magyarország is meg fogja a maga részét kapni, egy kvalifikálatlan cikk jelent meg Ein höherer Marine-Officier aláírással, a mely azt fejtegeti, hogy Magyarország sem anyag,

sem tudás, sem képesség tekintetében nincsen azon a szinten, hogy hadihajók építését rá lehetne bízni. Felszólaló azt ajánlotta, hogy erre a közleményre hívják fel a kereskedelmi miniszter figyelmét és kéri annak illetékes helyen való cáfolatát. Az igazgatótanács ehhez hozzájárult s egyúttal elhatározta azt is, hogy a Gyár-
iparosok Országos Szövetségének és a Magyar Vas-
művek és Gépgyárak Országos Egyesületének figyelmét is felhívja e cikkekre és felszólítja őket, hogy megtorlás végett szintén tegyenek megfelelő lépéseket.

Ugy-e, nagy dolog! Egy valaki azt írja egy bécsi lapban, hogy mi nem vagyunk képesek hadihajót építeni. Ezt olvassa „X” ur és mert „nyugalmozott”, hát nagyon ráér felizgulni, vele felizgul az igazgatótanács is és „megtorlásért” átirnak nagyon sokfelé. Mi lesz a megtorlás? Nyilvánosan elégetik a bécsi ujság illető számát? Vagy „X” ur megbízást nyer, hogy ő, aki oly nagy, hogy még bécsi ujságokat is olvas, nyomozza ki azt a Marine-Officiert és — jaj! a folytatást, a véres folytatás el se merjük képzelni. Hát se mi, se olvasóink ne erőltessük meg képzelőtehetségünket. Nem lesz folytatás. Legfőleg, amely hatóságok és egyesületek az átiratot kapják, csendes mosolylyal „ad acta” teszik. „X” ur azonban elérte azt, amit akart. Neve benne volt az ujságokban. Az Egyesület igazgatótanácsa pedig jól tenné, ha ilyes hiúsági viselkedésekből kiinduló indítványoknak nem ülne fel.

A Titanit vizsgálata. A Titanit I. és Titanit II. nevű robbantószerkezt újabb szakértői vizsgálatát folyó évi január hó 23 án tartották meg. A szakértői vizsgálatra a kereskedelemügyi miniszter Gerster Miklós kir. ipari főfelügyelőt, Klemp Gusztáv felsőipariszkolai igazgatót, Grittner Albert m. kir. államvasuti felügyelőt és Vörös Zoltán m. kir. államvasuti főellenőrt küldte ki.

Olcsóbb iparsó. A pénzügyminiszter legutóbb kibocsátott rendeletével az iparsó árát 20 fillérrel leszállította. Ezek szerint a tiszta iparsó ára százmétermázsán aluli métermázsánként 2 korona 51 fillér, a tisztátlan métermázsánként 2 korona 17 fillér. Egyszáz métermázsá, vagy azon felüli mennyiségnél a tiszta iparsó ára métermázsánként 2 korona 20 fillért, a tisztátlan métermázsánként 1 korona 80 fillért fog tehát kitenni. Ez az ár a magyar bank és kereskedelmi részvénytársaság mint a sójövédéki vezérügynökség szigetkamaraival és marosújvári denaturáló iparsó telepén való átvétel esetére érvényes. Szigetkamara azonban a fentebbiekben megállapított árakhoz még a bányahegyekről való szállításért járó fuvardíj fejében métermázsánként 18 fillér lesz hozzászámítandó. Az iparsónak az ország egyéb helyén történő átvétele esetében az itt megállapított árak a szigetkamaraival, illetőleg a marosújvári denaturáló teleptől járó vasuti szállítási díjakkal emelkednek.

A mehádiai kőszénbánya. Még a múlt év elején emlékeztünk meg a Mehádia környékén levő széntelepekről. Ugyanakkor elmondtuk azt is, hogy helyi érdekesség van alakulóban értékesítésükre. Azóta is több ízben leszámoltunk a keletkezőben levő vállalat alakulási frázisairól és a nehézségekről, melyekkel a helyi érdekesség eleintén küzdött, hogy az előbb 400, később

450 ezer koronára tett alaptőkét összehozzák. Ez most nagy vonásokban sikerült. De mi csak azon csodálkozunk, hogy ez korábban nem sikerült. „A Bánya” karánsebesi tudósítója jelenti ugyanis, hogy a „Mehádiai kőszénbánya részvénytársaság” címen alakult vállalat összes alaptőkéje noha még 1910-ben végleg megalakult nem több, mint pontosan 5820 korona. A 450 ezer k-s alaptőkéből csakis ennyi fizettetett be, ami világossá teszi, hogy 30%-os végleges befizetést véve alapul, a 200 K névértékű részvény után kb. csak 100 részvény után teljesítettek végleges befizetést. Ebből aztán másrészt az is világos, hogy ez a vállalat is úgy jött létre, hogy a bányákat az egész részvénytőke erejéig értékelték. Tudósítónk jelentése szerint 2250 részvényt bocsátottak ki s ebből 2150 a bányák értékét akarja fedni, az alapítók dr. Fajfrlik Károly máhrisch - ostrauai ügyvéd, Kopp Ferencz, mehádiai bányagazgató, dr. Seifert József magyarhradisi ügyvéd, Kovár Ignác krenloici építőmester és Scheibl János wieni kereskedő. Mi azért tudunk mégis bizni ez alapítás esetleges sikerében, mert Kopp Ferencz szaktudása és a külszíni fejtés lehetősége az első megindulás sebességén van hivatva átsegíteni a fiatal vállalatot.

Sulyos bányaszerencsétlenség. Ugy értesülünk, hogy a sziléziai határon, Gosnovie és Granica között fekvő Kazimir bányában sulyos szerencsétlenség történt. A bányában tűz támadt, amelynek mint eddig megállapítható — negyven bányász esett áldozatul. A tűz a második szinten keletkezett egy vágaton épp olyankor, amidőn ott közel 400 bányász dolgozott. A helyzet kétségbeesítő volt, a megrémült bányászok elhanyagolták szerszámukat, fejveszeten rohantak a kijáratok felé és csak a hivatalnokok hidegvérének köszönhető, hogy valamennyien el nem pusztultak. A tiszték erélyes intézkedésére azonban csakhamar lokalizáltak a tüzet. A bánya vezetősége a szerencsétlenségre vonatkozó minden felvilágosítást megtagad. Az orosz hatóságok a legszigorubb vizsgálatot indították, mert a bánya nélkülözötte a legszükségesebb biztonsági berendezéseket.

Díjkezdvezmények szénre. Mint a „Közlekedés és Közgazdaság” jelenti, — a Máv. és a részes vasutak tatabányai barnaszénre és brikettre Bánhida állomásról az alsóausztriai Loimersdorf-felé való viszonylatban február 16-tól december 31-éig q-kén 85 filléres kedvezményt állapított meg, melyet rovatolás útján alkalmaznak. A Magyar Általános Kőszénbányának az ausztriai piacon való térfoglalását van hivatva elősegíteni ez a díjkezdvezmény. Viszont a Mohács—pécsi vasuton Üszögről Villány átmenettel ásványszén, koks és brikettre adtak „X kivételes” kedvezményt.

Bányaeladás. A „Borzás - romlás” bányatársulat január 15-én Bay Lajos orsz. képviselő elnöklete mellett közgyűlést tartott, hol elhatározták, hogy a bányát részvényenkint 1500 K-ért eladják. A határozatot 104 szóval hozták 4 ellen. A bányát állítólag Shakleton angol vállalkozó vette meg.

**KENŐANYAGOK, TISZTÍTÓANYAGOK, BŐR-BALATA-
TEVESZŐR-GÉPSZIAK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGEK BEN:**

**ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.**

Rablógyilkos bányász. A privilegyei járásban levő Hódován Nyitrai tudósítónk távirata szerint ugyanis hatalmas kettős rablógyilkosság történt. Bliszka József bányamunkás meggyilkolta Pihoda László építő-mestert és feleségét és azután kirabolta őket. Pihodáék feleségük voltak a bányásznak, ki este bement hozzájuk és szóváltásba keveredett velük. Bliszka szóváltás közben egy deszkavágó fejszét kapott föl és ezzel Pihoda koponyáját kettéhasította. Azután az asszonyra vetette magát és néhány csapással azt is megölte. A gyilkosság után az elvetemült ember minden értékes tárgyát összeszedett, leszedte az áldozatok gyűrűit, füléjét és fülbevalóit, magára véve az építő-mester ruháját, megszökött. 50 csendőr nyomozza a gyilkos bányászt.

✂ TECHNICAL HIREK. ✂

Új cyanelljárás. Az aranybányászatban eddig sem szeretlén — a cyan alkalmazása az arany kiválasztására*. Legutóbb egy érdekes találmányról értesültünk, mely kiválóan alkalmas a nemes fémeket tartalmazó ercek kezelésére. A találmány azon a felfedezésen alapul, hogy valamely cyanvegyület, amely a nemes fémek számára nem oldószer, amidin vagy amidinvegyületek hozzáadása és elektromos áram átvezetése által oldószerre tehető. Ezen felfedezés által olyan cyanvegyületek is felhasználhatók, amelyek eddig nem voltak a cyanid eljárásra alkalmasak. Ezen eljárásnál a már használt cyanidoldatok regenerálhatók, továbbá az oldáló közegek alkalmazhatók apéül, hogy a felhasználható cyanidmennyiségben veszteség állna be. A gyakorlati kivitelnél a kereskedelmi nyers cyanid, valamint ennek isomer és polymer vegyületei találhatók alkalmazást, miútt az ércben levő nemes és egyéb fémek oldószerai. Vagy pedig az ércet kezelésére szolgáló cyanid eljárásához valamely oldható cyanidot használunk és ugyanazt alkalmazzuk a cyanoldat vagy a nem használható cyanvegyületet tartalmazó oldatok regenerálására is. A gyakorlati kivitel példa kapcsán a köv.: 1000 kg. porított szulfidércet oly oldattal elvegyítünk, mely 1000 kg. vízre 3 kg. cyanáliumot és 3 kg. alkalikus tulajdonságú anyagot, célszerűen meszet tartalmaz. Az érc és oldat (sulyaránya 1:2) egy kavarótartányba van helyezve és folytonos keringésben tartatik, miközben légáram vezetetik rajta keresztül egy-két napig, amely idő a cyanid fogyasztástól függ. Ha a cyanid felemésződése már befejeződött, akkor az érc és oldat egész keverékét elektrolyzisnek vetjük alá az említett kavarótartányban oly módon, hogy a rendszeren közömbös elektrodákon olyan áramot vezetünk a keverékbe, melynek sűrűsége az elektrofelület nagyságdeciméterére 5 amper. Minden tonna érchez az 50-100 amper áramot használunk fel. Az elektrolyzist 10-12 óra hosszáig tart, amely idő tartama a felhasználatlan cyanidnak cyanáliummá való regenerálásától függ.

Új eljárás kovácsolható vasnak közvetlenül az ércből való előállítására. Az ércet kis mennyiségű redukáló gázzal keverjük, azután oly aknába adagoljuk, mely aknára nézve a közönséges nagyolvasztó aknájához hasonlít. Ebben az aknában az ércet redukáló gázok alá vetjük, miáltal az teljesen vagy nagyrészt szénvaccsá alakul át. A vasszivás azután, anélkül hogy kintülne, vagy levegővel érintkeznék, az aknával lezárt elektromos-kemencébe hull, melyben meg-

* Utalunk ezúttal is Altné dr. Ferencznek, ennek a magyar mérnöknek, (a fernezelyi fémkohó üzemérnöke) számos tanulmányok után felfedezett s világraszóló feltűnést okozó eljárására a cyanidolvasztási eljárására, melylyel az eddig ismeretlennek látszott rengeteg arany mennyiségeket mentett meg a szénben való elfolyástól.

olvad. Ily módon a kovácsolható vas megszakítatlan folyamatban közvetlenül az ércből állítható elő. Az eljárás foganatosítására természetesen sajátos szerkezetű kemencére is szükségünk van, amelynél az a feltevés, hogy a redukáló gázok befúvatására való redukáló aknákat tartalmazzon és hogy ez az akna megfelelő szerkezetű elektromos olvasztó kemencével legyen összekötve. Az új eljárással és kemencével a stockholmi Actienbolaget Elektrometall cég foglalkozik. A találmányt a napokban jelentette be nálunk szabadalmazására.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

Grafitbányászat Dél-Afrikában. E vidék ásványi gazdasága általánosan ismeretes, mégis eddig csak az arany- és gyémántterületek foglalták le az érdekeltek figyelmét, s csak legujabban kezdenek más fémeket és ásványokat, mint ónt, rezet, mészövet stb. is termelni. Natal különböző helyein grafitot is találtak, de a grafittermelés itt nem lehet jelentékeny, amennyiben erről nem tesz említést a kiviteli statisztika. Transvaalban szintén vannak grafitbányák, s johannesburgi cs. és kir. konzulátusunk jelentése szerint igen jelentékeny a Pietersburgtól mintegy 70 mértföldnyi (112.65 méter) távolságra eső grafitbánya, hol egy 3.7 m. (12 angol láb) vastag telep 30.5 m. (100 láb) mélységben van. De ennek a bányának vidéke nagyon vad és hegyes, s mivel távolsága is nagyon nagy a legközelebbi vasútállomástól, a bánya nagyobb arányú kiaknázása eddig nem jöhetett szóba. A Pietersburg—Bandalier—Kop vasutvonal kiépítése által a bánya most már csak 12 mértföld (19.312 m.) távolságra esik a vasuttól, mely körülmény jelentékenyen fogja megkönnyíteni a bánya fejlődését. A jelenlegi termelés havi 10 tonnára tehető. Kizárólagos grafitvevők a vasutak és az utépités, melyek azt kenő célokra használják fel, továbbá a bányaipar, mely ezenkívül még olvasztó tégléket és retortákat készít belőle. A „Transvaal Graphite & Manufacturing Co. Ltd.“ (Cullinan Bulding, Simmonds Street) elnöke szerint a grafit nyers alakjában nem használható fel, hanem finomítani kell azt és a finomító eljárás is különböző a felhasználás módjai szerint. A gyárosok nyilatkozni tartoznak, mire kívánják a grafitot felhasználni, illetőleg mi módon készítendő elő, mire a társulat esetenként állapítja meg az így előállított termelvény árát.

A világ aranytermése emelkedőben van. Mig 1900-ban az egész földön 383.049 kilogram aranyat termeltek, addig a legutóbbi év termelése 663.069 kilogram volt, ami 73.1 százalék emelkedést jelent. Az egyes földrészek is megváltoztatták helyeiket a termelés sorrendjében: 1900-ban Amerika 192.503 kilogram aranyával a legelső aranytermelő volt, a világtermelés 20.26 százalékát szolgáltatván. Helyét a sorban most Afrika foglalta el a 250.558 kilogramnyi termelésével. Utánna következik Amerika, Ausztrália, Európa s végül 43.305 kilogrammal Ázsia. Európában Oroszország a legtöbb aranyat termelő állam. 42.209 kilogramot termelvén e drága fémből. Az aranytermelés legnagyobbat csökkent az utolsó kilenc évben Kanadában: 41.951-ről 14.800

kilogramra, míg az emelkedés Mexicóban volt a legnagyobb: 13.542 kilogrammról 33.661 kilogrammra szökkenett föl.

IRODALOM.

A földgáz. Irta Vnutsch Ferenc. Nagy érdeklődéssel olvastuk Vnutsch Ferencnek a földgázokról írt érdekes tanulmányát. Lapunk hasábjain egymásután jelentek meg hírek, tudtul adva, hogy hol itt, hol amott nagytömegű gáz tört elő a föld ismeretlen mélyéből; hasznos, nagy energiát adó gáz, amely kívánatos, hogy virágzó ipartelepek központjává váljék. Nem csoda, ha nemcsak a szakkörök, de a laikusok is érdeklődtek a földgázok iránt. Vnutsch értékes füzeté erősen érzett hiányt pótol szakirodalmunkban. Szakszerű, de könnyen érthető és áttekinthető munkája 40 oldal terjedelmű és teljes mértékben magában foglalja mindazt, amire földgázokkal kapcsolatban kíváncsiak lehetünk. A földgáz történetével kezdi Vnutsch füzetét, majd áttér a mai gázforrások ismertetésére. Különösen kiemeli az amerikai forrásokat, amelyek iparilag a legfontosabbak. Bőven ismerteti a magyar (mi tagadás — iparilag bizony kezdetleges) viszonyokat is. „Hazánkban — írja — már évszázadok óta ismerik ugyan a földgázt, ipari kihasználására azonban csak a legutóbbi években gondoltak. Ezért azonban nem érhet minket vád, mert hiszen, amint láttuk, az iparilag annyira fejlett Észak-Amerikában is, bár a földgázt már mintegy 150 év óta ismerik s bár az ott oly mennyiségben s elterjedésben fordul elő, mint sehol a világon, mégis csak mintegy 50 évre tekinthet vissza annak ipari alkalmazása“. Ir még a földgáz keletkezéséről, telepének kiadóságáról és kiaknázhathatóságáról, majd a telepek feltárásáról és a gázkutak mélységéről. Ismerteti a tovavezetésnél és értékesítésnél szükséges berendezéseket és gépeket, többek között az Ingersoll Rand Co. által gyártott gázkompresszort. Egy kis statisztika a gáz ipari és háztartási áráról fejezi be az értékes füzetet. Vnutsch füzeté annál értékesebb, mert nem hosszan vett theoretikus elmemű, hanem személyes tapasztalatok alapján, hosszabb amerikai tanulmányut után íródott alapos munka, amely írója egészséges gyakorlati megfigyelőképességéről tesz bizonyosságot.

A magyar kir. Földtani Intézet Évkönyvében megjelentek a következő tudományos munkák: Dr. Gaal Istvántól: A Hunyadmegyei Rákosd Scarmatakorú csigafauunája, Dr. Vadász M. Elemértől: A Duna-Balparti Idősebb Rögök Őslénytani és Földtani Viszonyai, Dr. Vogl Viktortól: A piszkei Bryozoa Marga Faunája, Halaváts Gyulától: A Neogen Koru Üledékek Budapest Környékén.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. M. urnak. Hogy a timkövet (alumit 3 Al² SO⁴) K² SO⁴ + 6H²O) lehet-e értékesíteni, illetve gazdaságosan értékesíteni, az sok mindenféle körülménytől függ. Kérdésére — alapos tanulmányozás után — röviden azt feleljük, hogy igenis lehet. De figyelmeztetjük, hogy a chemiai technologia mai állása mellett

csak akkor, ha jó minőségű timkő nagy mennyiségben van jelen és ha olcsó üzemelő áll rendelkezésre.

Ma ugyanis úgy áll a dolog, hogy a timkő helyett inkább az alumíniumsulfátot állítják elő, mert ez utóbbinak nagyobb kelendősége van az iparban; ezt az alumíniumsulfátot pedig alumíniumhydroxidból gyártják. Az alumíniumhydroxidot viszont bauxitból készítik.

Már most tisztán helyi körülmények dönthetik el, melyik eljárás, hol gazdaságos. Igaz ugyan, hogy dél Franciaországban, Afrikában és Amerikában late-ritföld név alatt nagy bauxit telepek várják a kiaknázást (nálunk kevésbé), de viszont hosszadalmas és fáradságos drága vegyi eljárással lehet csak a bauxitot a sok tisztátalan anyagtól megszabadítani, hogy azután alumíniumhydroxid legyen belőle.

Az említett helyi körülmények folytán pl. Poroszországban az utóbbi években határozottan hátrébe szorult a — timkő. Persze nem valószínű, hogy nálunk ugyanazon körülmények állnak fenn.

Megemlítjük még, hogy nálunk Ruskán, Tolfán, Muzsaly és Beregszász környékén vannak timkőbányák, de nincs róla tudomásunk, hogy ezeket kiaknázzák-e?

Hogy mennyi nálunk a szükséglet? Egész szükségletünk manapság nem több 800 q-nál, ami bizony jelentéktelennek mondható. Egész pontosan mi sem tudjuk hamarjában, de kivitelünk állandóan nagyobb a behozatalnál mintegy 200 q-val évenként. Ennyit irhatunk a helyi viszonyok ismerete nélkül.

Különbőn igen érdeklődve fogjuk olvasni a telepre vonatkozó bővebb adatait. Legnagyobb tudásunk azon választ adta utolsó kérdésére, hogy vele foglalkozni érdemes.

P. . A Budapest. Nekünk mondja? A „kir. tanácsos“ ur kijelentette, hogy nem olvassa lapunkat? És ezt tudva, mi még élünk? mi még megjelünk? Egy zsák búzája termett a székelynek és beviszi Sepsiszentgyörgyre a hetivásárra. A vásár tele van búzás kocikkal, köztük a székely az ő egy zsák búzájával. Husz forintot kér érte, holott a piaci ár tizennyolc forint. Fél kettő, már üres a vásár és a székely még mindig nem kap vevőt. Megharagszik, beköti a zsákot, feldobja a kocsihoz a szavakkal: „no hát halj meg éhen Sepsiszentgyörgy“ és lohol vissza falujába. — Ön a ki oly jól van a „kir. tanácsos“ urral, kérjük, mondja meg neki, hogy — tiszteljük.

S. S. Dobsina. Levelét mindeddig nem kaptuk meg.

BÁNYÁSZISKOLÁT végzett ügyes, megbízható

— **AKNÁSZ** —

kerestetik földalatti lefejtési munkálatokhoz állandó alkalmazásra. — Ajánlatok bizonyítványokkal fizetési-igények megjelölésével „AKNÁSZ 5169“ jeligére Mosse Rudolf hirdetési irodájába Budapest, V., Nádor-utca 11. kéretnek. (B. 935/514/5.)

**Székelyi
sós víz**

CZUKORBETEGSÉG ELLEN

speciális gyógyital.
KÖHÖGÉST, REKEDSÉGET, IDULT GYOMOR ÉS
HUGYSZÉRI BAJOKAT
GYÖKERESEN GYÓGYÍT.

Megrendelhető a „Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli
R.-T.“-nál, Budapest. Telefon 162-84.

(B. 227/1117)

**RUGGYANTAÁRUKAT, ASBESTÁRUKAT, SZÁRAZ és ZSIROS
TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ:**

**ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 4. GRESHAM PALOTA.**